

INHOUD

mineralogie voor verzamelaars

1.	INLEIDING	1
1.1	Een stukje geschiedenis	3
1.2	De definitie van het begrip mineraal	7
1.3	Hoeveel mineralen zijn er	9
1.4	Typemateriaal en typevindplaats	10
1.5	Namen van mineralen	10
2.	CHEMIE EN CHEMISCHE SAMENSTELLING	17
2.1	Atomen	19
2.2	Elementen, symbolen, verbindingen	22
2.3	Tabel van Mendeleev	23
2.4	Elektronenstructuur van het atoom	26
2.5	Chemische binding	28
2.6	Valenties en formules	31
3.	STRUCTUUR VAN KRISTALLEN	37
3.1	Gas, vloeibaar, vast	39
3.2	Ionaire binding	32
3.3	Covalente binding	47
3.4	Vanderwaalskrachten	50
3.5	Metaalbinding	51
3.6	Kristalstructuur en elementaire cel	52
3.7	Polymorfisme	54
3.8	Isostructurele kristallen	55
3.9	Substitutie	56

4.	MINERALENSYSTEMATIEK	61
4.1	Een stukje geschiedenis	63
4.2	Het classificatiesysteem volgens Strunz	65
4.3	De systematische mineralenverzameling	69
4.A	Hiërarchisch systeem van mineralen	80
4.B	Kristalstructuur van de silicaten	82
5.	KRISTALSTRUCTUUR EN MORFOLOGIE	95
5.1	Anisotropie	97
5.2	De wet van Stensen	98
5.3	Zones en zone-assen	100
5.4	Kristalstructuur en kristalvlakken	101
5.5	Kristallisatie	103
5.A	Kristallografische projecties	107
6.	SYMMETRIE EN KRISTALSTELSELS	113
6.1	Inleiding	115
6.2	Symmetrieassen	116
6.3	Symmetrievlakken	118
6.4	Symmetriecentrum	119
6.5	Inversieassen	120
6.6	Combinaties van symmetrie-elementen	122
6.7	De zeven kristalstelsels	124
6.8	Kristallografische assenstelsels	125
6.9	Miller-indices	127
6.10	Miller-Bravais indices	131
6.11	kristallografische richtingen	131
6.A	Elementaire cel en de maateenheden op kristalassen	134
6.B	Quasikristallen	138

7.	KRISTALVORM	141
7.1	Het begrip vorm	143
7.2	Kristalvorm en symmetrie	144
7.3	Indices en lettersymbolen	145
7.4	Algemene en speciale vormen	145
7.5	Open en gesloten, variabele en invariabele vormen	146
7.6	Combinatie en habitus	147
7.7	De 47 (of 48) kristalvormen	148
7.8	Kristalstelsels en hun belangrijkste vormen	153
7.A	Kristalklassen en hun kristalvormen	169
7.B	Hemimorfie en enantiomorfie	180
7.C	Kristallen tekenen met de computer	182
8.	MORFOLOGISCHE KENMERKEN	187
8.1	Bepalen van het kristalstelsel	189
8.2	Reële kristallen en symmetrie	192
8.3	Kwalitatieve beschrijving van de kristalmorfologie	194
8.4	Morfologie van aggregaten	196
8.5	Oppervlakt morfologie van kristalvlakken	200
8.6	Tweelingkristallen	204
8.7	Parallelgroei	207
8.8	Epitaxie	208
8.A	Pseudomorfosen	211
9.	FYSISCH KENMERKEN	219
9.1	Inleiding	221
9.2	Hardheid	222
9.3	Stevigheid	226
9.4	Splijting	227
9.5	Breuk	231
9.6	Dichtheid	232

9.7	Magnetisme	240
9.8	Radioactiviteit en ioniserende straling	240
9.9	Smaak en toxiciteit	242
10.	OPTISCHE KENMERKEN	245
10.1	Licht	247
10.2	Lichtbreking en weerkaatsing	251
10.3	Doorzichtigheid	252
10.4	Glans	253
10.5	Kleur	254
10.6	Streepkleur	258
10.7	Fluorescentie	259
10.A	Polarisatie	262
10.B	Enkele en dubbele breking	264
10.C	Kleurmechanismen in mineralen	268
11.	CHEMISCHE KENMERKEN	279
11.1	Eenvoudige chemische testen	281
11.2	De bunsenbrander en de bunsenvlam	282
11.3	De blaaspijn, oxiderende en reducerende vlam	283
11.4	Werken met zuren	285
11.5	Verwarming in een gesloten buisje	286
11.6	Verwarming in een open buisje	290
11.7	Smeltbaarheidstest	291
11.8	De vlamkleur	299
11.9	Parelreacties	300
11.10	Oplosbaarheid in zuren	302
11.11	Microchemische testen	308

12.	DETERMINEREN EN HERKENNEN	311
12.1	Determinatie met eenvoudige middelen	313
12.2	Determineren in de praktijk	314
12.3	Principes achter de determinatietabel	316
12.4	Mineralen herkennen	319
12.5	Kenmerken systematiekklassen	320
12.6	Loep en stereomicroscopie	321
12.A	Tijdschriften	325
13.	INSTRUMENTELE ANALYTISCHE TECHNIEKEN	327
13.1	Analyse	329
13.2	Elektronenmicrosonde (EPMA)	331
13.3	X-straalfluorescentiespectrometrie (XRF)	333
13.4	Rasterelektronenmicroscopie (SEM)	334
13.5	X-stralendiffractie (XRD)	336
13.6	Ramanspectroscopie	341
13.7	Polarisatiemicroscopie	344
13.A	Rekenvoorbeelden chemische samenstelling	347
13.B	Technieken toegepast bij het onderzoek van mineralen	351
14.	ONTSTAAN VAN MINERALEN	359
14.1	De Aarde	361
14.2	De aardkorst	362
14.3	Vorming van mineralen	363
14.4	Stollingsgesteenten	365
14.5	Sedimentaire gesteenten	368
14.6	Metamorfe gesteenten	370
14.7	Associaties	372
15.	DETERMINATIETABEL	375
15.1	Structuur van de determinatietabel	377
